

अनिष्टचिन्तके' द्रोघरि च । "उपकर्त्तारिणा सन्धिर्न भित्तिस्थापकारिणेति" भावः स्ववीर्यैव तान् शिष्यान्मानवानपकारिण" इति मनुः ।

अपकृत लि० अप+क-कर्मणि क्त । यस्यानिष्ट कृतं तस्मिन् कृतद्रोहे "कं मयापकृतं तस्येति" । भावे क्त । अपकारे न० । "भित्तस्य चैवापकृते द्विविधोविग्रहः स्मृत" इति मनुः । [द्रोहे च ।

अपकृति स्त्री अप+क-भावे क्तिन् । अपकारे, अनिष्टचिन्तने, अपकृत्य न० अपकृतं कृत्यम् प्रा०स० । अपकृतकर्मणि । अप+क-भावे कप् । अपकारे न० । भावे स्त्रियां कप् । अपकृत्या अपकारे स्त्री ।

अपकृष्ट लि० अप+कृष-क्त । अधमे, ह्रीने, स्वकालात् पूर्व-काले कृते, परस्मैवाट्त्वार्थं पूर्वस्मैवाट्त्वार्थे, आकृष्टमात्रे च "स्वोच्चापकृष्टा भगवैः प्राङ्मुखंयानि मङ्गहा" इति श्रुत्यसिद्धान्तः ।

अपक्ति स्त्री न पक्तिः अभावात् न०त० । पाकाभावे ।

अपक्रम पु० अप+क्रम-भावे घञ् । अपयाने । अपक्रमा-दुहैवैषामेतद्विभवाच्चकार" शत०ब्रा० ४,३,३,११ । अपक्रम्यते यस्मात् अपादाने घञ् । अपयानावधिस्थाने "विक्षिपत्येव विक्षेपं चन्द्रादीनामपक्रमादिति" सू०सि० । "अपक्रमात् क्रान्तिवृत्तस्थस्य दृष्ट्यभोगस्थानादिति" रङ्गनाथः । अपगतः क्रमःपरिपाटी यस्मात् प्रा०स० । क्रम-विहीने अक्रमे लि० वा उत्तरपदलोपाभावे अपगत-क्रमोऽप्युक्तार्थे लि० । क्रमस्यात्ययः अव्ययी० । क्रमात्यये अव्य० । क्ति वेट्कत्वात् वा वृद्धिः । अपक्रामोऽप्युक्तार्थे । "यस्यस्याभिक्रान्त्याऽपक्रामाय" इति ऐ० ब्रा० ।

अपक्रमण लि० अप+क्रम-भावे ल्युट् । अपयाने पलायने च । "अपक्रमणमेवाख सर्वकामैरहं वृष्टे" इति रामा० । 'पुरस्तादापक्रमणमस्यैवान्विच्छतेति" शत०ब्रा० ।

अपक्रमिन् लि० अप+क्रम-कर्त्तरि णिनि वेट्कामन्तत्वात् वा ह्रस्वः । अपयानकर्त्तरि "तानेवैतदनपक्रमिणोऽङ्कुरत" शत० ब्रा० वृद्धौ अपक्रामोत्यपि स्त्रियां ङीप् ।

अपक्रिया स्त्री अप+क-भावे स्त्रियां श । द्रोहे, अपकारे च । चतुर्थोपायसाध्ये तु रिपौ सान्त्वयप्रक्रियेति" भावः । 'जन्मवेधतपसां विरोधिनो' सा कथाः पुनरसूयप्रक्रिया-मिति" किरा० ।

अपक्रोश पु० अप+क्रुष-घञ् । निन्दने । उपक्रोशोऽप्यत्र । भावे ल्युट् । अपक्रोशनेमप्यत्र न० ।

अपक्व लि० न पक्वः । अपरिणते अपक्वयोगी अपरिणतयोगी यथा योगाभ्यास उचितः तथाभ्यासभूयः इत्यर्थः । आसे तण्डुलफलादौ च । "अपक्वेन वर्तितव्यं फलमूलादिनापि वेति" स्मृतिः ।

अपक्ष लि० नास्ति पक्षो गरुत् यस्य । पक्षशून्ये उड्डयन-शक्तिशून्ये च । पक्षः सहायः । तच्छून्ये ।

अपक्षपात पु० पक्षे सहायतायां पातः आनुकूल्यम् अभा-वार्थे न० त० । पक्षपाताभावे सहायताऽकरणे । 'अपक्षपातात् वक्तव्यं सभायामिति निश्चय इति" नीति० ।

अपक्षपातिन् लि० पक्षे सहायतायां पतति पत णिनि ७०त० ततः न०त० । पक्षपातिभिन्ने यथार्थादिनि ।

अपक्षेपण न० अप-क्षिप-ल्युट् । अधःस्थानसंयोगशैती क्रियाविशेषे, अधःपातने च । अपक्षेपणमप्यत्रार्थे । उत्-क्षेपणं तथापक्षेपणमाकृष्ट्वं तथा प्रसारणञ्च गमनं कक्षी-क्येतानि पञ्च चेति" भाषा० अवक्षेपणमिति वा पाठः ।

अपगण्ड पु० गण्डोद्वहो वैपरीत्यार्थेकोनापगण्डेन प्रा०स० । अतिवाले अपोगण्ड इति ऐ०स० । अपोगण्डशब्दे विवरणं दृश्यम् । [भावे घञ् । तत्त्वार्थे पु० ।

अपगत लि० अप+गम-कर्त्तरि क्त । अपयाने पलायिते च ।

अपगम पु० अप+गम-भावे घञ् न वृद्धिः । अपयाने अप-सरणे । 'निद्रापगमहेतुभ्यो विबोधसेतनागम" इति सा०द० । 'पुराणपत्रापगमादनन्तरं कतिपय सञ्चयमनो-पक्षवेति" रघुः ।

अपगर् पु० अप+निन्दार्थे गृ-भावे कप् । निन्दने । "अन्य-दन्तवेदीत्युपक्रमस्य 'अभिगरापगर्" कात्या० १,३,३, 'अपगरोनिन्देति" तद्व्या० ।

अपगा स्त्री अपगच्छति निष्यन्दते अप+गम ड । आप-गायाम् नदायाम् । अपयानकर्त्तरि लि० ।

अपगा(गो)रम् अव्य० अप+गुरी-उदासने णसुल् एच आञ्च वा । उदास्येत्यर्थे "अस्यपगारम् अस्यवगोरं वेति" सि०को० ।

अपगोह पु० अप+गृह-घञ् । तिरोधाने गोपने च । 'ब विद्वानपगोहं कथीनामाविर्भवति" ऋ० २,१५,७, 'अपगोहं तिरोभावमिति" भाष्यम् ।

अपघ्नन पु० अपहृन्यते संहृत्य कर्म कृत्वा विद्युज्यते अप+हृन-कप् घनादेशः । शरीरे, हस्तादिवयवे च । शरीरादि हि पुरुषोपभोगाय प्रथमं संहृत्य तत्तत्कर्म निष्पाद्य भोगादृष्ट-यवे पुनर्विद्युज्यते इति तस्य तथात्वम् । देहादेः संहृत्य